

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาระบาดวิทยาของโรคโปลิโอในกรุงเทพมหานคร
ชื่อ	นางสาว อะเคื้อ อุทตฺตเสษกะ
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาการระบาด)
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	นายแพทย์ ประยูร ภูนาศล
โครงการ	โครงการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาการระบาด
คณะ	บัณฑิตวิทยาลัย
วันที่สอบป้องกันวิทยานิพนธ์	24 ตุลาคม 2528

บทคัดย่อ

อุบัติการณ์ของโรคโปลิโอในกรุงเทพมหานครลดลงอย่างชัดเจน ตั้งแต่ พ.ศ.2523 เป็นต้นมา หลังจากได้มีการใช้วัคซีนป้องกันโรคนี้มานาน 10 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลทางระบาดวิทยาละเอียดยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมโรค ได้ติดตามศึกษาผู้ป่วยโปลิโอในกรุงเทพมหานคร ระหว่างปี พ.ศ.2525 - 2527 โดยอาศัยข้อมูลจากบัตรรายงานผู้ป่วย และผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ เป็นตัวบ่งชี้ ในการติดตามเพื่อเก็บข้อมูลและเจาะเลือกสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านของผู้ป่วย ตรวจหาระดับภูมิคุ้มกันต้าน ต่อไวรัสโปลิโอ ด้วยวิธี Neutralization Test

ตลอดการศึกษา มีผู้ป่วยทั้งสิ้น 33 ราย ได้รับการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ 19 ราย (57.6%) ผลการตรวจเลือกพบว่า เป็น Type 1 13 ราย Type 2 4 ราย และ Type 3 2 ราย ไม่ทราบ Type 1 ราย (ผู้ป่วย Agammaglobulinemia) ท้องที่ที่พบผู้ป่วย ได้แก่ เขตพญาไท พระโขนง บางกะปิ บางเขน พระนคร ดุสิต บึงมพร้าว มีนบุรี ยานนาวา ธนบุรี บางกอกน้อย บางขุนเทียน และราชบุรีบูรณะ ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อัตราส่วนชาย : หญิง เป็น 3 : 1 กลุ่มอายุ ที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ 0-4 ปี สามารถติดตามไปยังบ้านผู้ป่วยได้ 11 ราย จาก 33 ราย (33.3%) เนื่องจากกระตุที่อยู่ขณะป่วยไม่ชัดเจนและผู้ป่วยย้ายที่อยู่ พบว่าผู้ป่วยอยู่ในเขตชุมชนแออัด เศรษฐฐานะต่ำ ไม่เคยได้รับวัคซีน 2 ราย ได้รับไม่ถึงสามครั้ง 5 ราย และได้รับถึงสามครั้ง 4 ราย ไม่มีผู้ป่วยที่ป่วย จากการได้รับวัคซีน ไม่พบความแตกต่างกันในระดับภูมิคุ้มกันต้านต่อไวรัสโปลิโอในกลุ่มสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนบ้าน

การควบคุมและป้องกันโรคโปลิโอในกรุงเทพมหานคร จำเป็นต้องเน้นในกลุ่มผู้ที่อาศัยในชุมชนแออัดให้ได้รับวัคซีนให้ครบ ตลอดจนเน้นเรื่องคุณภาพวัคซีนและวิธีการให้วัคซีน

Thesis Title   The epidemiological study of poliomyelitis in Bangkok
Metropolis
Author   Miss Akeau Unahalekhaka
Degree   Master of Science (Epidemiology)
Major Advisor   Dr. Prayura Kunasol
Program   Joint Graduate Program in Epidemiology
Faculty   Graduate Studies
Date of Graduation   October 24, 1985

Abstract

The incidence of paralytic poliomyelitis in Bangkok Metropolis decreased markedly in ten years after the OPV mass vaccination campaign was introduced. In order to determine more complete epidemiological data, the investigation of paralytic poliomyelitis cases resident in Bangkok Metropolis in 1982 - 1984 was conducted. Data from notification cards and laboratory results were indicators for investigations. Epidemiological data, serum specimens, throat swabs and rectal swabs were obtained from patients, household contacts and neighborhood contacts.

Since 1982 to 1984, nineteen cases out of thirty three cases reported (57.6 per cent) were confirmed by laboratory investigation. The results of this study showed that 13 cases (68.4 per cent) were type 1, 4 cases (21.1 per cent) and 2 cases (10.5 per cent) were type 2 and type 3 respectively. The areas affected were Payathai, Phra Khanong, Bang Kapi, Bang Khen, Phra Nakhon, Dusit, Pom Prap, Min Buri, Yan Nawa, Thonburi, Bangkok Noi, Bang Khun Thian and Rat Burana. The ratio of male : female were 3 : 1. About 60 per cent of cases were in

the under five years age group. Only eleven cases (33.3 per cent) could be studied the household and neighborhood contacts. All of these cases had low socioeconomic status, crowded and unhygienic housing. Two patients had never received OPV, while the other 9 had received for at least one dose of OPV. No vaccine - associated case was found. No significant difference in neutralizing antibodies among household and neighborhood contacts was found. So far this investigation is indicated that the prevention and control of poliomyelitis in Bangkok Metropolis should be emphasized especially in low socioeconomic group.

